

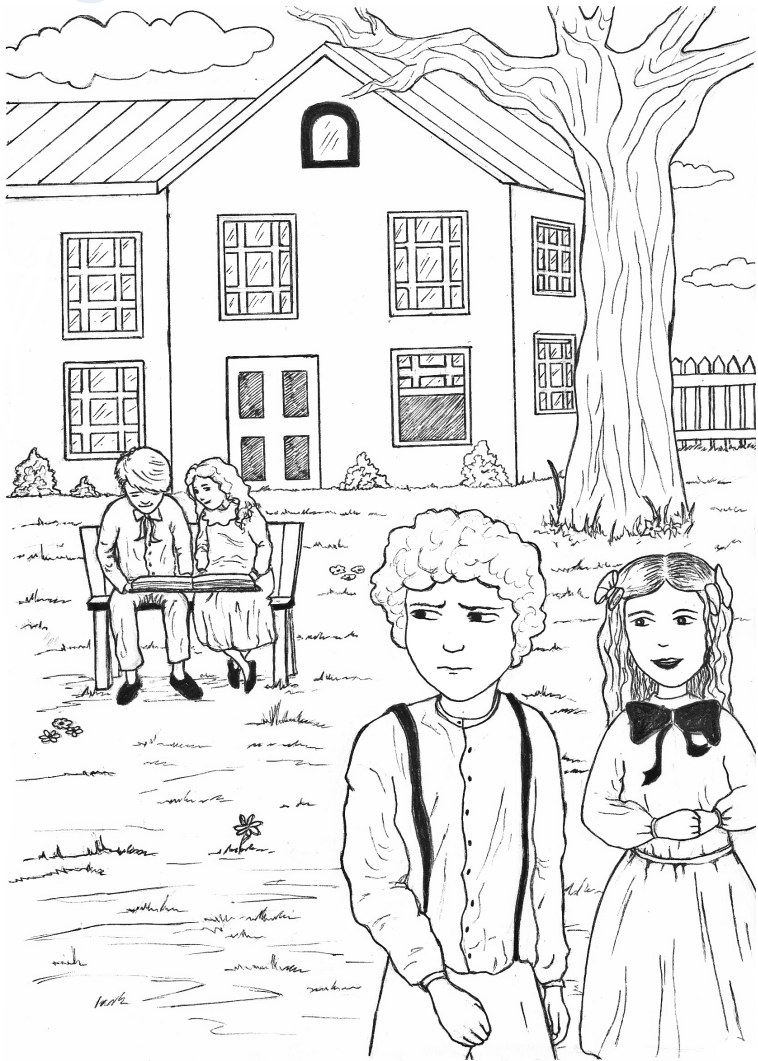

MARK TWAIN

*Aventurile
lui
Tom Sawyer*

POSEIDON

Prefață

Mai toate aventurile descrise în cartea aceasta sunt întâmplări adevărate; una sau două din ele sunt ale mele proprii, celelalte sunt ale foștilor mei colegi de școală.

Huck Finn este un personaj real; Tom Sawyer de asemenea, dar nu de sine stătător, căci figura lui e o îmbinare de caractere.

Superstițiile ciudate de care amintesc aici erau foarte răspândite printre copiii și sclavii din vestul Americii.

Deși am scris povestirea de față mai mult pentru a dăruii câteva clipe de desfătare tineretului, nădăjduiesc că ea va fi luată în seamă și de oamenii mari, căci gândul meu este să le reamintesc și lor în chip plăcut, cum erau și ei odinioară, cum simțeau, cum gândeau, ce vorbeau și ce năzbâtii ciudate puneau uneori la cale.

Mark Twain

CAPITOLUL I

* **T**

om!

Niciun răspuns.

— Tom!

Liniște.

— Unde o fi dispărut, Doamne, că doar acu' îl văzui? Tom, n-auzi?

Bătrâna femeie își potrivi ochelarii și privi deasupra lor în cuprinsul odăii; îi împinse apoi pe frunte și se uită pe dedesubtul lor. Rar de tot, sau aproape niciodată, nu privea prin ei la un lucru atât de neînsemnat ca un băiețel, ca Tom. Ea își socotea ochelarii drept o podoabă și nu se îndura să-i uzeze. Avea ochi buni și putea vedea tot atât de bine și prin roțile mașinii de bucătărie. Se uită în jurul ei, apoi se potoli puțin, dar, parcă dorind să fie auzită de mobilele din casă, strigă:

— Să știi, că dac-oi pune mâna pe tine...! Dar nici nu-și isprăvi vorba și începu să scormonească pe sub pat cu coada măturii. Dar, zadarnic! Stârni doar pe motanul ei favorit din culcuș care, de frică, fugi afară, miorlăind.

Bătrâna se ridică și, gâfâind de oboseală, zise:

— Ah! Ce bătaie am să-i trag..

Se duse la ușă și aruncă o privire de-a lungul

tufelor de pătlăgele roșii de lângă gard. Dar Tom, nicăieri. Scoasă din răbdare, ea strigă cât putu:

— To-om!

O fășâială ușoară și, când își întoarse capul, ce-i văzură ochii? Tom!

Un băiețan voinic, care căuta să se strecoare pe lângă ea.

— Așa! Va să zică, aici mi-ai fost. Ce făceai?

— Nimic!

— Cum, nimic? Ia te uită la mâinile și la gura ta. Ce-s petele astea pe tine?

— Nu știu, mătușico.

— Ba eu știu. Sunt pete de marmeladă. Ți-am spus de o mie de ori, că dacă te mai prind la marmeladă, e vai de pielea ta! Dă nuiaua încoace!

Nuiaua începu să tremure amenințătoare.

— Vai, mătușico, ia vezi ce-i la spatele matale? Bătrâna se întoarse iute, dând drumul băia-

tului, care într-o clipă se repezi la gard și-l sări dintr-un salt. Mătușa Polly rămase mută de uimire, apoi începu să râdă cu blândețe:

— De câte ori m-a păcălit puștiul în felul acesta și încă nu m-am învățat minte, să nu-l slăbesc din ochi. Dar prostia bătrânească e cea mai mare dintre prostii. Și apoi vorba aceea: calul bătrân nu se-nvață în buiestru. Dar puștiul meu vine întotdeauna cu un șiretlic nou, pe care niciodată nu-l pot ghici. De unde nici nu gândești răsare și când mă simte că nu-s destul de supărată ca să-i ard o palmă, hop și el, și mă face să râd. Martor mi-e Dumnezeu că nu-mi pot face datoria așa cum trebuie față de băiatul ăsta. Știu bine că păcătuiesc și pentru el și pentru mine și gândul acesta mă face să sufăr. E băiatul răposatei mele surori și, oricum, nu-l pot lăsa de capul lui, cu toate că mă doare când trebuie să-l pedepsesc. Acum are să se joace toată după-amiaza, iar mâine, drept pedeapsă, o să fiu nevoită să-l pun să muncească. E foarte greu să-l faci să lucreze în zi de sărbătoare, când toți băieții se bucură de libertatea vacanței. Fuge de lucru ca dracu' de tămâie și nu-și dă seama că dacă-l las de capul lui, o să fie vai de el!

Tom avu o după-amiază plăcută. Sătul de joacă, se-ntoarse acasă tocmai la timp ca să ajute micului Jim — un băiețel negru ca smoala — să spargă lemne pentru a doua zi și să facă surcele pentru masa de seară. Până să isprăvească Jim, Tom îi povesti aventurile lui din după-amiaza aceea.

Sid, fratele mai mic al lui Tom, își vedea de treabă, adunând așchiile, deoarece el era un băiat cuminte și nu-i plăceau nebuniile. Tom șterpelise

zahăr și tocmai când ronțăia mai cu poftă, iată și mătușa Polly. Ea începu să-i pună fel de fel de întrebări cu tâlc, spre a-l atrage pe Tom pe panta destăinuirilor. Ca orice femeie simplă, ea își închipuia că are talentul de a pătrunde în taina lucrurilor ascunse și îi plăcea să privească efectul uneltirilor ei șirete. Astfel, grăi:

— Era foarte cald la școală astăzi, nu-i așa, Tom?

— M-da!

— Mare căldură, nu-i așa?

— M-da!

— Și n-aveai chef deloc să te duci la gărlă, Tom? O bănuială nelămurită îi încolți în suflet.

— Nu, nu! Nu prea! răspuse Tom.

Bătrâna întinse mâna și, pipăind cămașa lui Tom, zise:

— Cu toate astea, nu prea ți-e cald acum.

În sinea ei se bucura. Cercetând cămașa, ea urmărea un scop la care nimeni nu s-ar fi gândit. Tom însă o cunoștea bine și, ghicindu-i gândul, răspuse ca pentru a se apăra:

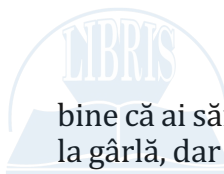
— Cineva m-a stropit cu apă și nici până acum nu mi s-a uscat părul. Vezi?

Ideea că un amănunt atât de însemnat îi putea scăpa din vedere o tulbură pe mătușa Polly, dar îi veni o altă idee mai năstrușnică:

— Pentru că te-a stropit cineva cu apă, nu trebuia să-ți descoși gulerul, nu-i așa, Tom? Descheie-te la haină!

Îngrijorarea lui Tom se risipi. Își descheie haina. Gulerul era bine prins la locul lui.

— În sfârșit, să lăsăm asta. Dar vezi, Tom, știi

bine că ai sărit capra toată după-amiaza și că ai fost la gărlă, dar te iert. Hai, nu-mi mai fă mutra asta de curcă plouată, Tom!

Era, pe de o parte, mâhnită că toată iscusința ei dăduse greș; pe de altă parte, era bucuroasă, că de astă dată băiatul se purtase cumsecade.

Dar Sidney zise:

— Dacă nu mă-nșel, i-ai prins cu ață albă gulerul și acum e neagră.

— Așa-i! Cu ață albă! Tom!

Dar Tom nu mai așteptă cele ce aveau să urmeze și, zbughind-o pe ușă, strigă:

— Las' mă Sidy, că-ți trag eu un toc de bătaie, de ai să mă ții minte!

Când se simți în siguranță, ridică reverul hainei. Două ace, unul cu ață albă, celălalt cu ață neagră, erau înfipte în rever. Tom le privea și bombănea:

— Nu băga de seamă, de nu-i spunea Sid. Mătușica mi-l coase când cu ață albă, când cu ață neagră, cum se nimerește. Dar las', mă, Sidy, mă. Să nu-mi zici pe nume de nu te-oi cotonogi, de o să mă ții minte!

Tom nu era un băiat model, iar pe cel care-l cunoștea ca model al orașului, nu-l putea suferi și-i era silă de el.

În mai puțin de două minute uită cu totul de necazuri, nu fiindcă erau mai puțin amare decât ale unui om matur, ci fiindcă în mintea lui își făcuse loc un nou și puternic interes, ca un om în toată firea, care, în goana după o nouă încercare a norocului, uită de toate necazurile. Noul interes se datora unui obiect foarte frumos: un fluier prețios, pe

care-l căpătase tocmai de la un negru și din care voia să fluiere acum nestingherit. Desigur că cititorii știu din ce constă un astfel de fluier, cu care poți imita cântecul pitulicii.

Tom porni fluierând de-a lungul străzii, vesel și cu inima plină de mulțumire. Se simțea ca un astronom, care descoperise o planetă nouă.

Amurgul verii se prelungea. Nu se întunecase încă. Înaintea lui se ivi un străin: un băiat ceva mai răsărit decât el. Un nou venit, de orice sex sau de orice vârstă, stârnea curiozitatea în micul și sărăcăciosul orașel St. Petersburg. Băiatul acesta era bi-iine îmbrăcat, prea bine chiar, pentru o zi de lucru; haina lui, încheiată până la gât și cu centură, era nou-nouță, ca și pantalonii, și-n afară de asta, mai avea și ghete în picioare. Ba, purta și o cravată frumoasă de mătase. Mutra lui de orășean îl râcăia pe Tom. Cu cât se uita Tom mai mult la această arătare minunată, cu atât mai mult acesta strâmba din nas la îmbrăcămintea lui jerpelită. Tăceau amândoi. Dacă unul se mișca, se mișca și celălalt, dar numai în lături, în cerc. În tot timpul acesta se uitau țintă unul în ochii celuilalt. În cele din urmă, Tom spuse:

— Eu te pot trânti la pământ!

— Ia, vezi de încearcă!

— Ai să vezi că pot!

— Nu cred!

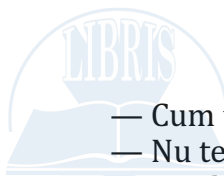
— Ba, pot.

— Nu poți!

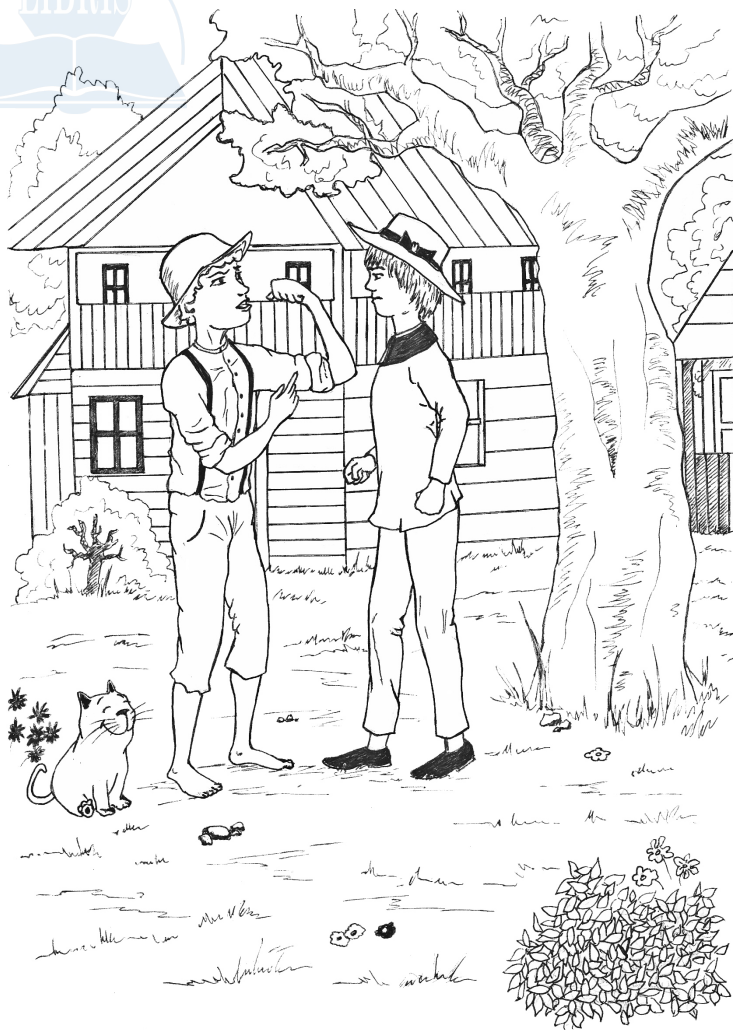
— Ba pot!

— Nu poți!

O pauză de încordare. Apoi Tom:

- Cum te cheamă?
— Nu te privește.
— Ba, dacă vreau o să mă privească!
— Și de ce nu vrei, chiar acum?
— N-avea grija, o să vreau. Faci pe grozavul, hai?
— Ei, ce mai aștepti?
— Crezi că ești mai tare ca mine? Păi, dacă vreau, te trântesc cu o singură mână.
— Bine, măi! Dar de ce nu faci, ce spui?!
— Îți arăt eu acuși dacă faci pe prostul cu mine.
— Zău! Nu mai spune... am mai văzut eu mulți ca tine.
— Mă, frumosule, te crezi mare și tare, hai, mă?
— Ce mai pălărie ai în cap! Ha, ha, ha!
— Dacă nu-ți place, fă-mi-o mototol! Dar când oi pune mâna pe tine, ce te-oi mai cotonogi!
— Mă, mincinosule, mă!
— Mai mincinos ca tine, mă?
— Mincinosule, fricosule!
— Hai, cară-te de aici!
— Cară-te, tu!
— Mă, dacă mai scoți o vorbă, praf te fac!
— Așa crezi tu!
— Ai să vezi!
— Ce mai aștepti? Nu știi decât să trăncănești. Fricosule! Ești un fricos, de n-ai pereche!
— Eu, fricos?
— Tu.
— Eu?
— Da, tu.
Altă pauză și alte învârtituri în cerc. Acum se apropiaseră, umăr la umăr. Tom reîncepu:
— Pleacă de aici!

- Pleacă tu!
- Nu vreau!
- Nici eu!

Stăteau înfipti unul lângă altul, gata să se încaiere, dar niciunul nu îndrăznea să facă vreo

mişcare. După o așteptare plină de înfrigurare, Tom spuse:

— Ești un fricos și un nătărău. Am să te spun fratelui meu mai mare și are să te snopească în bătaie.

— Ce-mi pasă mie de fratele tău mai mare? Eu am un frate mai mare decât al tău și fratele meu e în stare să-l arunce pe fratele-tău peste gard, ca pe o minge. *(Frații aceștia trăiau doar în închipuirea lor)*.

— Minți, mă!

— Ba, tu minți!

Cu degetul mare al piciorului, Tom trase o linie în praful străzii, zicând:

— Cine îndrăznește să treacă peste asta, mă-nâncă bătaie. Celălalt o trecu îndată și zise:

— Să văd cine-i în stare să mă bată?

— Mă, nu te juca tu cu dracu'. Caută-ți mai bine de drum.

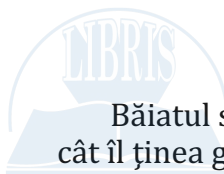
— Păi, n-ai spus tu că mă bați dacă trec peste linie?

— Te bat dacă nu-mi dai doi gologani.

Noul venit scoase din buzunar două monede de aramă și i le întinse în bătaie de joc. Tom le azvârli la pământ.

În clipa următoare, se aruncară amândoi în praful uliței; încârligați ca doi cotoi, se tăvăleau, sfâșiindu-și hainele, smulgându-și părul și strivindu-și nasurile. În învălmășeală, printre bătăi și ghionturi, Tom se trezi deodată călare pe adversarul său, pe care-l ținea strâns cu picioarele și-l lovea sălbatic cu pumnii.

— Na, mă! Să nu zici că n-ai de-ajuns!

Băiatul se lupta să scape din strânsoare și țipa cât îl ținea gura.

— Na, să te sature!

Și loviturile cădeau cu nemiluita.

— Să te înveți minte altă dată, să bagi de seamă cu cine vorbești, să nu fii mojiç, mă!

Băiatul se desfăcu de sub apăsarea lui Tom și plecă scuturându-și hainele, sughițând; și uitându-se îndărăt îi arăta prin gesturi ce o să pățească Tom, data viitoare când o pune mâna pe el. Tom îi răspundea prin strâmbături și porni la drum foarte mulțumit de sine. Însă, de îndată ce-i întoarse spatele, celălalt înșfăcă o piatră, o azvârli și-l nimeri drept în spate între umeri, după care o luă la fugă.

Tom se luă după el până acasă și astfel află unde locuia. Se postă la poartă și își pândi un timp adversarul, doar o ieși. Dar acesta se ascunsese în casă, în dosul perdelei și, când îl zări, dădu cu tifla.

Într-un târziu, se ivi la ușă mama dușmanului și-l înjură:

— Ești un stricat și un descreierat! Derbe-deule! Ia-ți catrafusele și cară-te. Să nu te văd în ochii mei!

Tom plecă satisfăcut, că a arătat el neobrăzatului cu cine are de-a face.

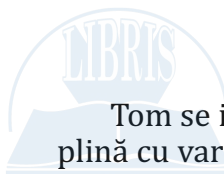
Târziu, pe înserate, când Tom se furișă cu mare băgare de seamă pe fereastră, nimeri drept în brațele mătușii Polly, care, văzând în ce hal sunt hainele lui, hotărî ca a doua zi să-l țină acasă și să-l pună la o treabă folositoare.

CAPITOLUL II

In dimineața aceea de sâmbătă, soarele strălucea surâzător, iar lumea se redeștepta proaspătă, fremătând de bucuria vieții. Inimile tresăteau de cântece. Fețele oamenilor erau luminate de fericire. Pomii își desfăceau mugurii și aerul era înmiresmat de mlădițele tinere. Dincolo de orașelul pe care-l domina, Cardiff Hill era îmbrăcat în verdeață și din depărtare părea ca un pământ al făgăduinței.

Tom se ivi pe trotuar, într-o mână cu o găleată plină cu var alb și cu o bidinea în cealaltă. Măsură din ochi gardul și bucuria vieții i se prefăcu în jale, iar în inima lui se cuibări mâhnirea. Treizeci de metri avea în lungime gardul și doi metri înălțime!

Se resemna cu gândul că viața e un adevărat iad: Tom înmuie bidineaua în var și trase o dâră de-a lungul unei șipci: repetă această lucrare o dată și încă o dată și compară dâra atât de puținică făcută de el, cu întreaga lungime a gardului nevăruit și își pierdu curajul. Deznădăjduit, se lăsă pe o ladă de lemn. În clipa aceea, din poartă se ivi Jim cu o găleată de apă în mână, cântând „*Buffalo Gals!*”

Până atunci, căratul apei cu găleata de la cișmeaua cu pompă nu era o îndeletnicire plăcută pentru Tom. Acum, însă, i se părea o adevărată izbăvire. Își aminti că în jurul cișmelei era întotdeauna adunată o ceată de copii albi, mulatri și negri și mai cu seamă fete, care, până să le vină rândul, făceau schimb de jucării, zburdând și încăierându-se adesea.

Cu toate că cișmeaua se afla la o depărtare de numai o sută cincizeci de metri, Tom ținea minte că Jim zăbovea întotdeauna cel puțin o oră la cișmea și niciodată nu se înapoia dacă nu venea cineva să-l aducă acasă. Tom îi spuse:

— Ia ascultă, Jim! Aduc eu apă, vrei să spoiești tu în locul meu?

Jim clătină din cap și-i răspunse:

— Nu pot, dom'le Tom. Cucoana mi-a poruncit să mă duc după apă și să nu m-apuc de prostii pe drum. Și mi-a mai spus, că dacă m-ai ruga să spo-

iesc, să-mi văd de treabă, că nu pe mine m-a pus să spoiesc.

— Nu te uita la ce spune dânsa, Jim. Așa-i ea totdeauna. Adu-mi găleata încioace și, cât ai bate din palme, mă și întorc cu ea. De te-o afla cucoana, să nu-mi zici pe nume!

— Nu pot, zău, dom'le Tom. Află cucoana și-mi rupe urechile. Așa mi-a spus.

— Dânsa nu bate pe nimeni niciodată, cel mult îți dă un bobârnac în scăfârlie. Ei și, doar n-ai plânge pentru asta? Te sperie doar cu vorba. Jim, știi una? Iacă, îți dau o bilă, o bilă cu dungi, mă!

Jim începu să șovăie.

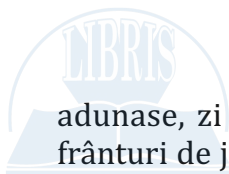
— Ascultă Jim, e cu dungi albe și câștigă de te sperii.

— Te cred, dom'le Tom, și așa face bucuros târgul, dar mi-e grozav de frică de cucoana.

Jim era un biet copil și prea era mare ispita ca să se poată împotrivi. Puse găleata jos și luă în mână bila cu dungi albe. Dar în clipa următoare o aruncă și porni într-o fugă la cișmea, alergând cât îl țineau picioarele. Neavând încotro, Tom se apucă să spoiască de zor.

Mătușa Polly, care se întorcea de la câmp, văzând cum muncește băiatul, plecă foarte mulțumită.

Puțin după aceea, însă, zelul lui Tom scăzu. Începu să se gândească la jocurile plănuite pentru acea zi și fu cuprins de jale. În curând, ceilalți băieți o să treacă pe acolo cu tot alaiul lor neastâmpărat și o să facă haz de îndeletnicirea lui. Gândul acesta îl apăsa grozav. Scoase la iveală toată averea ce o

adunase, zi cu zi, și își cercetă această bogăție: frânturi de jucării, bile și alte fleacuri! Ce nu și-ar putea cumpăra cu ele. Resemnat, vârî totul în buzunar.

— Aș da totul pentru o oră de libertate, își zise el.

În această clipă de neagră deznădejde, un gând năstrușnic îi străfulgeră mintea. Puse mâna pe bidinea și începu să spoiască pe-ndelete.

Tocmai atunci se ivi Ben Rogers, cel mai temut zeflemist dintre toți băieții. Ben țopăia de colo până colo, ca un ied neastâmpărat. Morfolea dintr-un măr și scotea câte un chiot subțire, ba și un „dinga-danga” gros, ceea ce însemna că face ca vaporul. Când fu destul de aproape, Ben își micșoră viteza, viră spre mijlocul străzii, se aplecă adânc peste bord, cercetând cu luare-aminte ancorajul și socoti adâncimea potrivită, pentru a putea ancora. Ben era în același timp: vapor, căpitan și semnalizator; astfel că trebuia să se închipuie pe linia de comandă, de unde dădea ordine, pe care le executa tot el.

— Oprește! Cling, cling, cling!

Încetișor se întoarce spre trotuar.

— Ține pupa! Cling, cling, cling!

Întinse brațele înainte și se dădu puțin îndărăt.

— Ține prora! Cling, cling, cling! Ci-ci-ci-ci-ci-ci!

În acest timp, își învârtea brațul drept cu iu-teală, închipuind roata vaporului.

— Tribord! strigă el și învârți brațul stâng. Tribord! Oprește! Cling, cling, cling! Acostează! Ș-ș-ș-

ș-ș-șșșș! Gata, căpitane!

Tom își vedea de treabă, prefăcându-se că nu bagă de seamă vaporul. O clipă și Ben se zgâi urât la el, apoi zise cu compătimire:

— He, he. Ești la strâmtoare, ai?

Niciun răspuns. Cu ochi de artist, Tom cercetă ultimele trăsături: înmuie bidineaua, trase de câteva ori și cercetă din nou rezultatul. Ben îi dădea târcoale. Lui Tom îi lăsa gura apă după măr, dar nu-și întrerupea lucrul. Ben începu:

— Ascultă, camarade, lucrezi de zor?

— Ia te uită, tu ești, Ben? Nici nu te-am băgat de seamă...

— Eu mă duc la gărlă să fac baie, nu vii și tu? Dar, de ocupat ce ești, nu cred că poți veni. Munca nu-ți îngăduie, nu-i așa, Tom?

Tom îl privi cu coada ochiului, apoi îi zise:

— Care muncă?

— Păi, deh! Asta nu-i muncă?

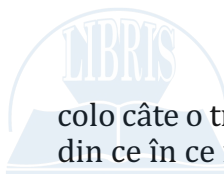
Tom rezumă în gând toată isprava lui, apoi, fără să clipească, zise cu ușurință:

— Poate să fie muncă și poate să nu fie! Cum vrei s-o iei. Principalul e că se potrivește de minune unui Tom Sawyer!

— Haida de! N-ai vrea să mă faci să cred, că-ți face plăcere?

Bidineaua se mișca de zor.

— Dacă-mi place? De ce oare nu mi-ar plăcea? N-ai totdeauna norocul să poți spoi un așa gard! Aceasta schimba cu totul fața lucrurilor. Ben uită să mai muște din măr. Tom își plimba cu desfătare bidineaua în sus și-n jos și se da mereu câte un pas înapoi ca să cerceteze rezultatul. Mai adăuga ici-

colo câte o trăsătură, iar mai trăgea și cu un interes din ce în ce mai ațâțător.

Apoi începu:

— Ia ascultă, măi Tom. Știi una? Lasă-mă să dau și eu puțin cu bidineaua.

Tom se gândi o clipă; fu pe cale să consimtă, dar se răzgândi numaidecât:

— Nu, nu se poate! Nu-i cine știe ce lucru greu, dar vezi tu, Ben, mătușa Polly ține foarte mult ca gardul dinspre stradă să fie frumos. Dacă ar fi vorba de cel din dos, n-ar fi nimic. Dintre o mie sau două mii de băieți, nu știu dacă ar fi unul în stare să spoiască așa cum trebuie.

— Ce spui? Ei, hai, lăsa-mă numai să încerc. Eu în locul tău, te-aș lăsa, Tom!

— Ben, nu-mi cere ce nu se poate. Mătușa Polly nu cunoaște gluma. A vrut și Jim, și Sid, dar dânsa nu i-a lăsat. Îți dai tu seama, ce va să zică asta?

— Fleacuri, măi! Fleacuri! Știi eu, măi, cum să dau cu bidineaua. Lasă-mă numai să încerc. Uite, îți dau cotorul mărului.

— Bine! Fie! Dar mi-e frică. Nu, Ben, nu se poate.

— Uite, mă, îți dăruiesc tot mărul, ce dracu?

Cu o mutră plictisită, dar cu bucurie în suflet, Tom îi cedă bidineaua. Și pe când vaporul „Big Missouri“ muncea și asuda la soare, artistul în retragere ședea la umbră în apropiere, cocoțat pe un butoi, își bălăngănea picioarele, mușca din măr și plănuia, cum ar face oare să atragă în cursă cât mai mulți prostovani. Și iată că avu noroc; băieții treceau pe acolo și veneau să-și bată joc de el, dar rămâneau să spoiască. Îl dădură pe Ben la o parte,

căci Tom făcu târg cu Billy Fisher să-l lase să spoiască în schimbul unui zmeu vechi. Veni apoi la rând Jonny Miller, care adusese un șobolan mort și așa se scurse, oră după oră. Și așa se întâmplă, că pe lângă lucrurile amintite mai sus, Tom se alesese, cu o duzină de bile, o clapă de pian, o bucată de sticlă albastră, un tun făcut dintr-un mosor de ață, o cheie ce nu deschidea nicio încuietoare, o bucată de tibișir*, un dop de cristal de la o carafă, un soldat de plumb, o pereche de melci adevărați, șase pocnitori, o pisicuță de pluș cu un ochi lipsă, o clanță de aramă, o zgardă, mânerul unui cuțit, patru bucăți de coajă de portocală și o balama. Tom petrecuse de minune, lenevind tot timpul, dând ordine în dreapta și în stânga. Dacă gardul ar fi avut mai multe laturi, desigur că ar fi adus la sapă de lemn pe toți băieții orășelului.

Tom recunoștea că viața nu e chiar atât de lipsită de bucurii. Descoperise, fără voie, o lege a firilor omenești și anume că: pentru a face pe cineva să dorească un lucru, nu trebuie decât să pui piedici în calea dobândirii lui.

* tibișir - cretă.

CAPITOLUL III

Tom se înfățișă în fața mătușii Polly, care ședea la fereastra singurei încăperi, ce servea în același timp de salon, de sufragerie și de dormitor. Aerul îmbălsămat, tăcerea odihnitoare, zumzetul albinelor și mireasma florilor își făcuseră efectul, căci ea moțăia deasupra lucrului ei de mână, neavând altă tovarășie decât pisica adormită în poala ei. Pentru mai multă siguranță, mătușa își urcase ochelarii pe frunte.

Încredințată că Tom fugise de mult de la datorie, se miră foarte mult de curajul lui, când veni în fața ei și îi spuse:

— Mătușico, pot pleca la joacă?

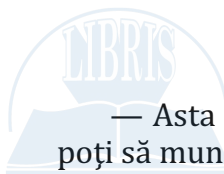
— Ce? Ai terminat? Cât ai făcut?

— Am făcut tot.

— De ce minți? Tom! Știi, că nu pot suferi minciuna.

— Nu mint, mătușico, am terminat tot!

Mătușii Polly nu-i venea să creadă. Se ridică și porni afară, să se încredințeze de adevăr. S-ar fi mulțumit numai cu douăzeci la sută, din ceea ce afirma Tom, dar când găsi gardul întreg, vărui artistic, cu o dungă trasă dedesubt, uimirea ei fu de nedescris. Plină de mirare spuse:

— Asta n-aș fi crezut niciodată! Vezi, Tom, că poți să muncești când vrei?

Dar pentru a micșora lauda, adăugă:

— Dar asta se întâmplă foarte, foarte rar. Ei bine, îți dau voie să pleci la joacă, dar dacă vii târziu acasă, îți rup oasele!

Era atât de mulțumită, încât îl luă în cămară și-i alese un măr frumos, pe care i-l dăruie, povățuindu-l să fie cuminte, că numai așa o să ajungă să fie prețuit de oameni. Și pe când încheia cu o pildă din Sfânta Scriptură, Tom o zbughi afară.

În curte, îl zări pe Sid, care urca tocmai scara exterioară, ce ducea la odaia din mansardă. O ploaie de bulgări de pământ începu să cadă asupra lui Sid și, înainte ca mătușa Polly să poată interveni, cinci sau șase bulgări nimeriră în plin. Tom avu grijă să se facă nevăzut, la timp. Sări gardul. Putea să iasă și pe poartă, dar ca de obicei, îi venea mai ușor s-o ocolească.

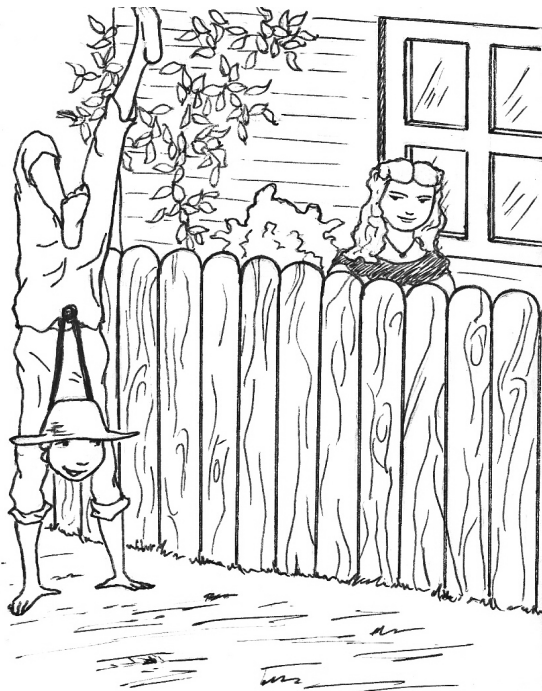
Tom era acum cu sufletul împăcat, căci răzbunase trădarea lui Sid, în privința gulerului cusut cu ață neagră.

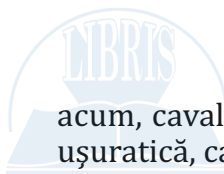
Ocolind casa, Tom intră în ulița de din dos și, părăsind zona periculoasă, ieși în strada principală a orașelului, unde-l așteptau două tabere adverse: două tabere de războinici formate din băieți, care la rândul lor așteptau semnalul de atac. În fruntea uneia din cete se înfipse Tom. Cealaltă era condusă de Joe Harper, un prieten bun al lui Tom. Comandanții nu se băteau între ei. Își fixau doar cartierul general în vecinătatea câmpului de bătaie, de unde îndrumau operațiunile părților beligerante.

După o luptă crâncenă, trupa lui Tom ieși bi-

ruitoare. Pe câmpul de bătaie rămaseră mulți morți. Se făcu schimb de prizonieri, se stabiliră condițiunile armistițiului și se fixă ziua bătăliei viitoare. Se dădu semnalul de retragere și armatele se risipiră. Tom se întoarse singur acasă.

Pe când trecea în fața casei, unde locuia Jeff Tratcher, zări în grădină o fetiță, pe care n-o cunoștea. Era o făptură gingașă, cu ochi albaștri și cu părul bălai, împletit în două codițe lungi. Purta o rochiță albă de vară, de sub care se vedeau pantalonașii frumos brodați. Eroul proaspăt încoronat simți fiorul unei iubiri noi. Nu trecuse nicio săptămână, de când putuse, în sfârșit, să-și destăinuiască dragostea către Amy Lawrence și iată că,

acum, cavalerul nestatornic o alunga din inima-i uşuratică, ca pe un musafir nepoftit.

Se opri locului şi începu s-o soarbă din ochi pe noua lui zeiţă. Când văzu că dânsa îl zărise, se prefăcu brusc că habar nu are de ea şi începu să facă fel de fel de giumbuşlucuri de copil, unele mai absurde ca celelalte. Apoi tot cu gândul de a-i câştiga admiraţia, Tom începu să se întreacă în tot soiul de acrobaţii, iar dacă văzu că dânsa nu-l prea ia în seamă, îi aruncă o privire. O văzu îndreptându-se spre intrarea casei. Atunci, Tom se urcă pe gardul de uluci şi făcu o figură de echilibristică, demnă de un artist de circ sau de un dansator pe sârmă. Ea se opri puţin pe scară, apoi se întoarse spre uşă. Când puse piciorul pe prag, Tom se întunecă la faţă. Se lumină repede însă, căci înainte de a intra, fetiţa îi aruncă peste gard o panseluţă. Într-un suflet fu acolo, apoi rotindu-şi privirea şi nezărind pe nimeni, culese de pe jos un fir de pai, îl ţinu în echilibru pe vârful nasului, cu capul pe spate; apucă panseaua, o ridică şi tuşti!... o zbughi după colţul casei. Nu lipsi însă multă vreme, doar atât cât durase ca să-şi prindă floarea sub haină, aproape de inimă sau poate de stomac, deoarece anatomia era una din materiile, pe care nu o putea suferi.

Se întoarse din nou în faţa casei şi se învărti pe lângă gard până aproape de seară, repetând acrobaţiile de mai înainte. Cum însă fetiţa nu se mai arăta deloc, Tom se gândi că poate se ascundea în dosul perdelei. Între timp, se întunecă de-a binelea. Tom porni spre casă, cu mintea plină de planuri frumoase. În timpul cinei însă, era atât de

absorbit de gânduri, încât mătușa se miră mult.

— Ce-o fi dat în băiatul ăsta? își zicea dânsa, și, cu toate că-l dojenise destul de aspru pentru că aruncase cu bulgări de pământ după Sid, el nu părea că-și face inimă rea din cauza aceasta. Zaharnița, însă, îl ispitea întotdeauna și încercând să fure zahăr, mătușa îl plesni peste mână. El spuse:

— Când Sid pune mâna, de ce nu-l plesnești, mătușă?

— Sid nu mă scoate din răbdare ca tine. Tu ai mânca tot zahărul, dacă n-aș fi cu ochii în patru.

Profitând de o clipă, când mătușa se duse în bucătărie, Sid întinse mâna spre zaharnița și aruncă spre Tom o privire semeață, zaharnița căzu și se sparse. Tom era atât de fericit de această întâmplare, încât se abținu să scoată o vorbă măcar. Era hotărât să nu spună nimic până când va intra mătușa și va întreba cine a făcut pozna. Abia atunci o să spună ce s-a petrecut în lipsa ei și nimic n-o să fie mai plăcut decât să vadă pe băiatul acesta cuminte, mâncând bătaie. Era atât de încântat de planul lui, încât de abia mai putea aștepta ivirea mătușii. În cele din urmă, ea apăru, se opri lângă cioburile zaharniței și le privi pe deasupra ochelarilor.

— Acum e momentul, își zise Tom, dar în clipa următoare se pomeni trântit pe podea. Palma puternică a mătușii se ridica să-l lovească din nou, dar Tom strigă:

— Stai, mătușă, de ce dai în mine? Sid a spart-o.

Mătușa Polly se opri încremenită, iar Tom se aștepta ca ea să se potolească. Dar când își re-

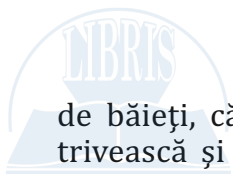

capătă glasul, nu zise decât atât:

— Lasă, că palma asta tot nu ți-am dat-o degeaba. Ai meritat-o pentru isprăvile pe care nu le știi.

Dar după un timp, bătrâna, simțindu-se copleșită de muștrări de cuget, se înduioșă și începu să spună vorbe drăgăstoase. Își dădu însă numai-decât seama că aceasta nu făcea parte din metoda ei disciplinară și se hotărî să tacă.

Bosumflat, Tom se retrase într-un ungher. Pe mătușa Polly n-o slăbea din ochi, căci știa că în sinea ei, ea îi cerea iertare, ba i se păru că zărește în colțul ochilor ei o lacrimă. Din când în când îi prindea câte o privire rugătoare, dar se prefăcea că se uită în altă parte. Tom își închipui că zace de o boală grea, iar mătușa se apleca asupra lui. Vedea cum pare că aștepta un singur cuvânt de iertare, dar el își întorcea capul la perete și murea, fără să fi rostit o vorbă. Oare cum s-ar simți ea atunci? Apoi se vedea, adus pe brațe acasă, mort, pescuit din gărlă, cu cârlionții uzi, lipiți de tâmple, cu mâinile țepene și cu inima stinsă pe veci. Cum s-ar arunca, atunci, mătușa asupra lui. Ce de lacrimi fierbinți! Cum ar mai implora pe Dumnezeu, cu buzele tremurânde, să redea viață băiatului și făgăduind că n-o să-l mai bată niciodată! Niciodată, pe nedrept. Astfel cugeta el, în timp ce din ochi i se rostogoleau picături mari și lacrimile acestea amare i se prelingeau pe obraji și-i picurau pe mâini. Și atât de păgână i se părea lumea aceasta, față de tristețea lui cucernică, încât, în clipa când verișoara lui, Mary, intră veselă și zburdalnică pe ușă, el ieși pe cealaltă. Ocolind locurile preferate

de băieți, căută un colț părăsit, care să se potrivească și cu starea lui sufletească. Ajunse la malul gârlei și se așeză pe o buturugă. Privi la întinsul monoton al apei și dorea să se cunfunde în valuri, ca să moară fără chinuri. Dar își aduse aminte de floarea lui. O scoase mototolită și veștejită și tristețea lui spori și mai mult. Se întrebă ce ar face fata, când ar afla de soarta lui tristă? Ar plânge și s-ar arunca la pieptul lui, mângâindu-l? Ori, și-ar întoarce capul, nepăsătoare, ca toată lumea asta, atât de străină de el! Închipuirea aceasta îi prilejui o suferință atât de plăcută, încât se lăsă stăpânit de ea, cu desăvârșire. Răcoarea serii îl aduse la realitate. Se ridică și porni spre casă. În drum se răzgândi și se abătu în strada unde locuia dragostea lui necunoscută. Se opri în fața casei. Totul era cufundat în tăcere. Numai o singură fereastră era luminată de pâlparea unei lumânări. Să fie oare ea acolo îndărătul perdelelor?

Tom sări gardul, se furișă printre plante până sub fereastra minunată; se uită în sus, fără emoție, apoi se întinse pe pământ cu fața în sus și prinse floarea între mâinile împreunate pe piept.

Astfel, el își închipui că murea pe pământul rece și sub cerul liber. Nu era nimeni la căpătâiul lui ca să-i închidă ochii pentru veci și nimeni nu se apleca asupra lui să-l mângâie și să-i ușureze sfârșitul. Iar dimineața, când ea se va uita afară și-l va vedea, sărmanul cu trupul înțepenit, va vărsa poate o lacrimă și va regreta poate că viața aceasta s-a stins în floarea tinereții, răpită de moartea nemiloasă?

Deodată se deschise o fereastră. O voce piți-